

Programul
Învățare pe
toată durata vieții

Cu suportul Programului Jean Monnet al Uniunii Europene

BULETIN

EUROPEAN

NEWSLETTER

2014 Ediția de primăvară / Spring Edition

GHIDUL INTEGRĂRII EUROPENE

Rubrică coordonată de Vasile Cucerescu

Studierea Uniunii Europene în școală

Cunoașterea integrării europene este un subiect actual atât în sistemele de educație ale statelor membre cât și în sistemele de educație din afara Uniunii Europene. În mod paradoxal, integrarea europeană se realizează cu celeritate din punct de vedere economic și politic, dar cetățenii cunosc procesul de integrare europeană într-un ritm prea lent.

În conformitate cu principiul atribuirii de competențe, Uniunea Europeană sprijină domeniul de educație al statelor membre în vederea creșterii excelenței europene pe plan internațional. În acest sens, Uniunea Europeană sprijină sistemele de educație din statele membre în vederea introducerii de module și / sau cursuri cu privire la cunoașterea mai bună a integrării europene.

Parte a programului de sprijinire a cunoașterii integrării europene pot fi și celelalte state din afara Uniunii Europene, inclusiv Moldova. În prezent, are loc implementarea acțiunii

europene privind studiarea Uniunii Europene în școală cu participarea instituțiilor de învățământ superior și preuniversitar din Moldova. Scopul acțiunii în cauză îl reprezintă împărtășirea experiențelor Spaniei și României privind studiarea integrării europene în școală, în speță nivelul de liceu și colegiu.

Partenerii acțiunii europene sunt Universitatea Internațională din Catalonia (Barcelona, Spania), Școala Națională de Studii Politice și Administrative (București, România), Universitatea din Oradea (Oradea, România), Institutul de Relații Internaționale din Moldova (Chișinău, Moldova), Colegiul Pedagogic „Alexei Mateevici” (Chișinău, Moldova) și Liceul Teoretic „ProSucces” (Chișinău, Moldova).

Beneficiarii bunelor practici europene sunt instituțiile de învățământ preuniversitar din Moldova, interesate de cunoașterea integrării europene, precum Liceul „Mihai Viteazul”, Liceul „Mircea cel Bătrân”, Liceul „Petru Rareș”, Liceul „Traian”, Liceul „Columna”, Liceul „Spiru Haret”, Liceul „Onisifor Ghibu”, Liceul „Mihai Eminescu”, Liceul „Ion Creangă”, Liceul „Lucian Blaga”, Liceul „Iulia Hașdeu”, Liceul „Elena Alistar”, Liceul „Petru Movilă”, Liceul „Vasile Vasilache” și alte zeci de licee și școli din întreaga republică.

DREPTURILE OMULUI ÎN EUROPA

Rubrică coordonată de Ion Buruiană

Protecția europeană a drepturilor omului

La 1 ianuarie 2014 a intrat în vigoare articolul 47 al Regulamentului CEDO care introduce noi condiții de sesizare a Curții. Această modificare a Regulamentului are scopul de a spori eficiența Curții și de a accelera examinarea cererilor depuse.

O primă modificare ce trebuie respectată vizează modul de prezentare a informației și a documentelor furnizate Curții. Dosarele incomplete și cele expediate după depășirea termenului de 6 luni după decizia definitivă, pronunțată de către cea mai înaltă jurisdicție internă, nu vor fi examinate.

În scopul de a ajuta reclamanții să respecte noile reguli, Curtea a elaborat un set de materiale informative, atât în formă scrisă, cât și în format multimedia. Un nou formular de cerere, simplificat, este disponibil pe pagina de internet a Curții (www.echr.coe.int).

Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a făcut publice deciziile și rezoluțiile sale adoptate la ultima sa reuniune specială din 2013 în cadrul căreia a fost examinată situația executării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

Printre țările vizate de textele adoptate este și Moldova. Decizia Comitetului de Miniștri din 5 decembrie face referire la 19 hotărâri finale adoptate de CEDO între 2005 și 2013. Acestea vizează în special problema condițiilor precare de detenție care există în Moldova, lipsa accesului la asistență medicală în detenție, precum și lipsa resurselor interne efective.

Pe final, delegații CM au invitat autoritățile să furnizeze toate informațiile necesare cu privire la problemele nerezolvate.

UE-MOLDOVA: EVENIMENTE

Rubrică coordonată de Violeta Melnic

Parafarea acordului de asociere a Moldovei cu UE

Acordul de Asociere a Moldovei cu UE a fost parafat de către premierul Iurie Leancă și Înalțul Reprezentant al UE pentru Afaceri Externe și Politică de Securitate, Catherine Ashton la 29 noiembrie 2013, la Vilnius.

Parafarea Acordului de Asociere a Moldovei cu UE a fost salutăată de Președintele Comisiei Europene, Jose Manuel Barroso, președintele Consiliului European, Herman van Rompuy, de alte oficialități din UE și de liderii coaliției de guvernare de la Chișinău.

La 12 februarie 2014, în cadrul Comisiei pentru Libertăți Civile, Justiție și Afaceri Interne a Parlamentului European a fost votat Raportul cu privire la abolirea regimului de vize pentru cetățenii Moldovei. Raportul susține propunerea Comisiei Europene de eliminare a vizelor pentru călătoriile de scurtă durată, pentru o perioadă de ședere până la 90 de zile pe parcursul a 6 luni, în spațiul Schengen pentru cetățenii Moldovei, posesori ai pașaportului biometric. În conformitate cu procedurile UE, propunerea urmează a fi transmisă pentru adoptare în cadrul ședinței plenare a Parlamentului European de la sfârșitul lunii februarie 2014.

Colaborarea moldo-germană pentru dezvoltare în vederea integrării europene

La 15 octombrie 2013 au avut loc negocierile cu privire la cooperarea în dezvoltare între Guvernul Moldovei și Guvernul Germaniei, la Chișinău. Guvernul Germaniei va sprijini

Moldova în implementarea Acordului de Asociere la UE, inclusiv și a Acordului Comprehensiv și Aprofundat privind instituirea Zonei de Liber Schimb între UE și Moldova prin cooperarea bilaterală în domeniul dezvoltării.

În prezent este în proces de negociere proiectul Acordului între Guvernul Moldovei și Guvernul Germaniei privind cooperarea pentru dezvoltare, care va oferi noi posibilități de colaborare între cele două părți.

Colaborarea cu Marea Britanie în susținerea perspectivei europene a Moldovei

La 29 ianuarie 2014, Viceprim-ministrul, ministrul Afacerilor Externe și Integrării Europene, N. Gherman, a avut o întrevedere cu ministrul pentru Europa al Regatului Unit al Marii Britanii și Irlandei de Nord, D. Lidington. În cadrul discuțiilor, ministrul N. Gherman a apreciat susținerea și încurajarea de către Marea Britanie a apropierei Moldovei de Uniunea Europeană. De asemenea, o atenție deosebită a fost acordată obținerii unui regim facilitat de vize cu Marea Britanie pentru cetățenii moldoveni.

Oficialul britanic a apreciat progresele autorităților de la Chișinău în implementarea reformelor și a reafirmat angajamentul guvernului Marii Britanii de a susține perspectiva europeană a Moldovei, inclusiv semnarea Acordului de Asociere RM-UE.

Marea Britanie este una dintre statele UE cu care Moldova are un sold pozitiv al balanței comerciale și se află pe locul 3 în topul țărilor în care Moldova efectuează exporturi, printre care produse software, textile și agricole.

UNIUNEA EUROPEANĂ: POLITICI COMUNE .

Rubrică coordonată de Mihai Hachi

Politica Uniunii Europene în domeniul concurenței

Politica în domeniul concurenței constituie una dintre cele circa 40 de politici comunitare comune. Aceasta vizează reguli comune pentru toți actorii implicați în activitatea economică a pieței comunitare. Crearea unei piețe interne unice în cadrul UE a determinat necesitatea asigurării condițiilor propice a unei concurențe "funcționale" la nivel comunitar, "un sistem care să asigure o concurență nedistorsionată pe piață internă".

„Acolo unde nu este concurență se doarme mai liniștit, dar se trăiește mai rău”

Concurența este un concept global care determină orientarea tuturor politicilor concurențiale asupra calității producției și produselor destinate pieței. În limbajul obișnuit, concurența este o competiție în care oameni încearcă să existe mai bine decât rivalii lor, în care aceștia tind să obțină ceea ce au obținut alții, sau chiar mai mult, în același timp. În termeni comerciali, aceasta este o formă de rivalitate între afaceri în încercarea de a atrage clienți prin intermediul oferirii condițiilor, prețurilor, calității mai avantajoase.

Cadrul juridic care vizează politica în domeniul concurenței este cuprins în articolele 81, 85, 87 al tratatului comunitar. Responsabilitatea pentru supravegherea respectării regulilor concurenței îi revine Comisiei Europene. Politica în domeniul concurenței este ghidată de câteva principii: transparență în privința deciziilor adoptate referitor la comportamentele anticoncurențiale; nediscriminarea nici unui agent economic participant la schimburile economice internaționale; cooperarea între diferitele autorități ale concurenței naționale și internaționale în privința aplicării legislației în domeniu.

Politica de concurență este limitată în prezent de 4 domenii care cuprind:

1. Eliminarea acordurilor dintre firme care ar duce la eliminarea concurenților și abuzurilor de poziție dominantă;
2. Controlul fuziunilor dintre firme;
3. Monitorizarea ajutoarelor de stat, a subsidiilor și a subvențiilor;
4. Liberalizarea sectoarelor monopoliste.

1. Eliminarea acordurilor dintre firme care ar duce la eliminarea concurenților și abuzurilor de poziție dominantă

Aceste prevăd tipurile de acorduri interzise legate de partajarea piețelor, fixarea prețurilor, cumpărarea sau vinderea doar anumitor producători sau cumpărători, schimbul de informații dintre companii cu privire la costuri, producție, vânzări, acordurile de distribuție exclusivă etc.

2. Controlul fuziunilor dintre firme

- Verificarea din partea Comisiei Europene a oricărei fuziuni de companii ce depășește 5 mld. euro, iar cifra de afaceri individuală a cel puțin 2 din aceste companii depășește 250 mln. euro;
- Informarea Comisiei Europene din partea companiilor ce doresc fuzionarea cu cel puțin o lună înainte de a lua decizia. Deciziile de admitere sau respingere din partea CE sunt definitive.

3. Monitorizarea ajutoarelor de stat, a subsidiilor și a subvențiilor

Ajutoarele de stat sunt, în principiu, interzise. Acestea pot fi solicitate doar în următoarele scopuri: susținerea proiectelor de creare a locurilor de muncă, sprijinirea cercetării și dezvoltării, protecția mediului, susținerea IMM-urilor, ajutor întreprinderilor care trebuie să facă față unei supracapacități structurale etc.

4. Liberalizarea sectoarelor monopoliste

Crearea unor condiții favorabile pentru a demonopoliza anumite sectoare în care statul sau alți actori de pe piață dețin controlul excesiv.

În concluzie, singurul mod eficient al practicilor comerciale restrictive este respectarea cu strictețe a legislației cu privire la concurență, deoarece aceasta asigură menținerea și stimularea concurenței loiale — pilon de bază al economiei de piață.

NOUTĂȚI EUROPENE: CULTURA

Rubrică coordonată de Carolina Dodu-Savca

Noua capitală europeană a culturii în 2014

Riga (Letonia) și Umeå (Suedia) sunt cele două orașe desemnate să patroneze în tandem evenimentele culturale europene în 2014. De la inaugurarea primei capitale europene a culturii în 1985 - Atena, peste 40 de orașe din întreaga Europă au exercitat deja acest rol, dintre care din 2011, două orașe din două state membre diferite au primit acest titlu anual. Vocația acestei tradiții este de a valorifica diversitatea culturii europene evidențiind și promovând specificitatea identității europene.

Programul cultural european 2014

Oficial, programul cultural european 2014 a fost lansat la 17 ianuarie în capitala letonă și la 31 ianuarie în orașul suedez Umeå. Evenimentele preconizate au scopuri și misiuni specifice.

Riga, capitala Letoniei este un important centru comercial, cultural, financiar și industrial, având o istorie de peste 800 de ani, o impresionantă arhitectură urbană și o poziție-cheie la Marea Baltică.

Centrul istoric al orașului este un sit al Patrimoniului Mondial al UNESCO.

Memorabil pentru Letonia, anul 2014 este consacrat de trei evenimente de primă mărime:

- de premiera investirii în calitate de Capitală Culturală Europeană;
- de aniversarea primului deceniu al aderării Letoniei la UE;
- de lansarea monedei euro (în ianuarie 2014).

Umeå, orașul iernal al culturii europene 2014: strategia de dezvoltare 2050.

Umeå, situat în partea de nord a Suediei în Golful Botnic, aproape de Laponia, este unul dintre orașele cu cea mai rapidă creștere din Suedia și printre orașele cu cea mai mică medie de vârstă (a celor 114 000 de locuitori – vârsta medie de 38

ani). Este atractiv pentru companii de construcții și investiții, oferă artă de clasă mondială, de la teatru, filme la industria muzicii, și cercetare de calitate.

Lansarea programului în Umeå a fost spectaculoasă. Focul și gheața, ca elemente de regie ale ceremoniilor ('Burning Snow' ceremony) desfășurate în orașul iernal (City of Winter), pe malul Umeälven River, vor fi un motiv central în mai multe spectacole muzicale, coregrafice, la festivalurile de lumini, de cântec, de muzică și dans, de artă-design, muzică-teatru, literatură, film, sport, cultură Sami.

Titlul de capitală europeană a culturii are efecte pozitive pe termen lung nu doar asupra culturii, dar și un impact social și economic benefic, atât pentru orașul ales, cât și pentru regiunea respectivă. Un studiu recent arată că numărul de turiști crește în medie cu 12%, pe durata găzduirii evenimentelor culturale la nivel european. Adicional la grantul de 1,5 milioane € acordat de Programul UE pentru Cultură, orașele-capitale europene pot beneficia de zeci de milioane de euro de la Fondul European de Dezvoltare Regională al UE.

Pentru orașul Umeå, titlul câștigat face parte din strategia de dezvoltare pe termen lung, până în 2050, rol care îi va accelera investițiile și creșterea economică și va contribui la cooperarea și dezvoltarea în întreaga zonă de nord. Cultura și sportul sunt cele două domenii care vor beneficia plener de noi oportunități de dezvoltare în cooperare cu restul Europei și lumii. Orașul și regiunea vor fi destinația preferată de turiști, antreprenori, investitori, oameni de creație, artiști etc.

Colegiul de redacție

Redactor-șef:
Vasile CUCERESCU
Redactor-șef adjunct:
Mihai HACHI
Membri:
Ion BURUIANĂ
Carolina DODU-SAVCA
Violeta MELNIC
Asistenți:
Vitalie CORCODEL
Victoria CUCERESCU
Ala OLĂRESCU

ECSA-Moldova (e-institute)

Moldova, Chișinău
str. Al. Pușkin nr. 54
pagina web: www.studiiu.org
e-mail: secretariat@studiiu.org
executat la comanda nr. 278/3
Casa Imago
bun de tipar: 28.02.2014
800 de exemplare

Acest proiect este finanțat cu sprijinul Comisiei Europene în cadrul Programului Jean Monnet, acțiunea 2012-3106. Publicația reflectă numai punctul de vedere al autorilor și Comisia nu este responsabilă pentru eventuala utilizare a informațiilor pe care le conține.

Autorii poartă răspundere exclusivă pentru conținutul materialelor prezentate. Textele nu conțin sub nici o formă poziția ECSA-Moldova (E-Institute).